ANUL XIII, No. 28 — NUMĂRUL 25 BANI — 26/8 IUNIE, 1919

DOBROGEA JUNA

DOBROGEA A DOBROGENILOR — Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE: Pe un an . . . . 40 Lei — Pe 6 luni . . . . 20 Lei
Anunciuri și Reclame după tarifă

ORGAN NATIONAL-DOBROGEAN

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI. — STR. PĂTRAȘCU-VODĂ, No. 4
Manuscrisele nu se înapoiază

BANATUL ȘI DOBROGEA

Banatul ne chiamă...

Astăzi, când Wilson proclamă LIBERAREA NAȚIUNILOR MICI, iar Clemenceau, cu genuchii pe pieptul trufașului, care înlătura tratatele ca pe niște „PETICE DE HÂRTIE" pretinde REPARAREA VECHILOR NEDREPTĂȚI, — Banatul, care, sub jugul secular străin, nu și-a uitat nici obârșia, nici credința și nici limba românească, chiamă PE TOȚI la datorie!

Dobrogea, care a cunoscut DUREREA PĂRĂSIREI,

răspunde cea dintâi la această chemare.

Dobrogenii, după cum au știut să dea întreaga măsură a sacrificiilor de care au fost totdeauna capabili, vor ști să afirme și puterea năzuințelor lor.

Frații, cu toții la postul de onoare!

„DOBROGEA JUNĂ".

SUBIECTUL DE ACTUALITAT

DUPĂ COMPANEITZ, — OGNEANOFI

Ocupațiunea străină a fost — se știe — prilej pentru o sumă de locuitori români și peromâni ai acestei țări, ca să-și dea arama pe fațâ, — unii trădând cele mai scumpe sentimente de demnitate și cinste națională, alții, dedându-se la cel mai neomenos jaf asupra averii aproapelui lor, cu care conviețuiseră până mai deunăzi.

Dobrogea, care n'a cunoscut deja nimeni cruțarea, n'a fost scutită nici ea de asemenea rușini. Nu precizăm nume și fapte; delațiunea și răzbunările posterme, le lăsăm pe seama „partiților" de protesie. Ținem numai să relevăm un caz, în mod incidental.

În afară de alții și asupra firmei Companeitz din Constanța se puneau în sarcină o serie de fapte urâte. I se atribuiau apropriezi de cantități enorme de materiale și mașini de ale locuitorilor, până și de ale Construcției Portului. N'am avut calitatea și nici mai slea posibilitatea de a controla adevărul acestor afirmațiuni, în-tru cât în timpul ocupațiunei nu ne-a calcat piciorul prin partea locului și ne-am repatriat printre cei din urmă. Fapt e că, în jurul operațiunilor numitei Firme, se făcea de către anume politicieni „din Moldova", un colportaj stăruitor și agomotos — și se găseau naivi cari, în imaginația lor aprinsă, vedeau chiar apăzătorile de care atârnau legăturile membrilor familiei Companeitz, deveniți — se spunea — de câteva ori milionari.

La câtva timp după trecerea autorităților noastre în Dobrogea însă, ceeace pentru noi dela început părea un șantaj, s'a pus în aplicare.

Cu actul transcris la Tribunalul local sub No. 1621 din 4 Martie a. c. luă ființă Societatea anonimă **„Tăbăcăr'a Românească"**, având ca principali acționari *Banca Românească* cu un capital de 1.365.000 lei, *Const. Alimănișteanu*, directorul Băncii Românești în localitate cu 60.000 lei și *Aurel Butu*, cumnatul acestuia cu 40.000 lei, — societate menită a lua din mâinile Firmei Companeitz, proprietarul *de fapt* al vechei Tăbăcării din Constanța, o afacere dintre cele mai strălucite.

Din ziua constituirei Societății în chestiune, orice agomot și orce urmărire împotriva colectivității Companeitz au încetat, ba unul din frați a fost mobilizat *din timp* și *pe loc* la un serviciu de aprovizionare.

Orice comentar ar micșora, de sigur, din savoarea acestor operațiuni, cărora asumându-ne întreaga răspundere dăm fidem să li se aducă cea mai mică desmințire.

Dacă faptele imputate firmei tatălui și fraților Companeitz n'au putut fi stabilite, altele însă în sarcina cunoscutului agent bulgar Ivan Ogneanof, sunt mai presus de orice tăgadă.

Numitul — în trecăt fie zis — menajat într'un mod foarte hăitor la ochi luminte de mobilizare, în timp ce noi, ceilalți, erăm ținuți într'o perpetuă concentrare, — nu numai că a pus la cale faimosul Congres bulgar dela Babadag, dar refugiat la ultimul timp la Sofia, unelțește împotriva siguranței și integrității statului nostru.

Iacă însă că și acest declarat dușman al neamului nu scapă atenționarei vigilente a neprihănitului director al Băncii Românești din Constanța. Am relatat, în numărul nostru trecut, faptele: Moșia Ogneanof dela Musurat, cu o recoltă excelentă, urmând să treacă în posesia obștiei țărănești din sat, — intervine aceeași Bancă zisă „Românească", pune sechestru, anulează actul de expropriere al judecătorului și vinde recolta d-lui *Aurel Butu*, unelaș cumnat al d-lui Alimănișteanu, care îl secondează și pe lista acționarilor „Tăbăcăriei... Românești"

Socotim și noi orice comentar de prisos.

Nu rămân, de acum de cât să vedem și pe „naționalul"-liberal" Ivan Ogneanof — mai *national* și mai *liberal*, în tot cazul, de cât nelipsitul din toate Alimănișteanu — înapoindu-se în Dobrogea, sub puternica egidă și apreciatele auspicii ale „Băncii Românești" și mobilizat la vr'un serviciu de... apărare a țării!...

Dar, a propos: A uitat, cumva neadormitul patriot Alimănișteanu, pe... Michell? Ar putea consilul cu el o societate anonimă — tot... *românească* — de mașini agricole!

La aceea ar subscrie și subscrisul.

Bazilbuzuc

ÎN SFÂRȘIT!

Au trecut două luni, de când am relevat guvernului și opiniei publice, inconsecvența — o numeam noi — de a vedea înfundați în pușcării o sumă de Români de seamă, pentru vederile lor politice, în timp cè d. T. Gabrov, care a luat parte la Congresul de la Babadag, unde a semnat acte prin care se denunța Europei „sălbăticia românească" și se cerea amputarea țării, trona, atotputernic primar la Măcin, sub pavăza politicianismului guvernamental.

Au trecut două luni și mai bine, fără ca să înregistrăm nici o reacțiune din partea opiniei publice, uneori atât de susceptibilă și nici o grabă din partea guvernului, atât de pripit unde nu trebuește.

Dar, în sfârșit, Monitorul Oficial a înregistrat decretul de revocare a a ocrotitului Gabrow. D. Șerban, prefectul județului Tulcea, a trebuit să se resemneze, în cele din urmă.

Ludăm act cu satisfacțiune.

Demisia primarului Tulcei

D. Grig. Panaitescu, primarul orașului Tulcea, și-a dat demisia, care i-a fost primită.

UN EROU NECUNOSCUT

O națiune dă dovadă de vigoare morală atunci când, printre alte mari manifestațiuni sufletești exteriorizate, nu trece cu vederea și pe aceea a cultului morților săi.

În războiul, care abea acum se încheie, sunt milioane de jertfe sublime necunoscute încă, iar eroii dorm păstrând anonimatul, ceeace face sacrificiul lor și mai măreț.

E de datoria noastră, a celor rămași în viață, ca să scoatem la iveală pe unii dintre acești modești luptători ai patriei și să le relevăm faptele. Vreau să fac cunoscut măcar în cercul cometăților săi, pe un fiu al Dobrogei, care, deși departe de țara sa la izbucnirea războiului, a servit cauza ei, luptând pentru idealul comun.

Tânărul *Tănase Curtoianu*, originar din Medgidia, se afla la intrarea României în război la Salonic, unde urma la școala Comercială Superioară. Neputând veni în țară să lupte sub drapelul patriei și-a strâns toți camarazii din România și s'au înrolat în armata Franceză de orient.

Tănase Curtoianu s'a distins prin agerime și pricepere vitejească, murind pe câmpul de luptă cu gândul la patria lui, pe care o iubise și pentru idealul căreia s'a jertfit.

Să lăsăm să cadă o lacrimă în amintirea acestui copil de inimă al Dobrogei.

Dăigrenți. Tănase Elev.

DIN ZILELE DE PRIBEGIE

CLIPE

Dunărea, 9 Oct. 1916, hotărâtul

Norotul de-o pâlnă, din plumbul cerului curge fără sfârșit... și Dobrogenii, acești oameni ai muncii, trec înspăimântați spre Miază-Noapte, fără nici-o nădejde, fără o țintă... trec într'una care mânate de femei ce-și blestemă zilele, dorind moartea copilului din vârful căruței, care în brațele sor'sii — mică și ea — sfâncește de frig. Se rupe un jug, perechea de boi rămâne în drum, iar căruța pleacă cu restul. Se răstoarnă căruța, femeea lasă totul și se duce numai cu boii.

Copiii se țin după părinți, întrebând de mamele lor: mame aproape nebune îți strigă copiii.

Un bătrân dăruește unui om din sat turma de oi ce-o ducea — și fuge cu căruța.

Oiștea unui car se rupe, iar femeea ce-l mână își smulge părul țipând... Trăsurile trec în goana mare; automobilele stropesc cu noroi acești „țărani", în timp ce tunul bubue, geamurile se cutremură: și la capătul satului apare un diviziun de artilerie în goana mare. Noaptea neagră îți întinde lințoliul grozavie peste chinurile acestui popor — aruncat pe drumul durerii de soarta potrivnică.

Și-i frig, și plouă...

Iar ei vor merge întreaga noapte, și nici mâine, nici poimâine, nu vor găsi casă de odihnă. Departe, în jos, în Dobrogea bogată, vetrele lor ard, mistuind munca de 40 de ani. Înghițind averea unor români străduiți. Flacăra se răsfrânge în ochii sticloși ai fugarilor, dându-le chip înfiorător, sculptat în bronz, făcându-i să meargă fără să știe unde, tot înainte, spre nesfârșit.

. . . . . .

Rămânem peste noapte în sat.

Generalul Zalancicowsky vine cu statul său major, și se „instalează" în casele boerului, din mijlocul satului; întinde masă mare și bencheteșesc toată seara fără să le pese de ce-i afară, fără să înțeleagă nenorocirea noastră. Iată,—priceperea și puterea de luptă a rușilor. Soldații mor, comandanții beau...

Cerul e roșu ca sângele, spre Constanța. Ard rezervoarele de petrolin. Și în lumina aceasta fantastică, tragedia dobrogeană urmează... În trăsuri, plângând, trec doamne; pe jos, țipând, fug femei cu copii; călări aleargă soldați. Și avutul Dobrogii se'nfundă în noroi sau se mistue în flăcări... Tunul bubue... Și plouă.....

Aldan

RETEVEIE

Imposibil

Un corespondent ocasional din Tulcea îmi cere să-i predau D-lui Grigore Panaitescu, primarul orașului, să fie *mai activ și mai vigilent*.

Ar fi să sacrific spațiul, apa de scumpătate, al gazetei, dezvoltând: Da, Grigore *n'ar, putea* să fie mai activ, și a fi mai vigilent e pentru el a... mănoase de pagin, pe care n'o pricepe deși a fost ani de-a rândul la serviciul de pasărăi.

Geanabet

CARTĂ POSTALĂ

D-lui **ALI CADÂR BAUBEC**

Redactor șlar național-liberal **„PARUL"**

CONSTANSA

Dostum Ali Efendi,

Știți cartul tău postal giornal „Parul", grăbesc raspundem. La tine, bre Ali, roat muncat, apus suldat pront luftat; la tine tut răsboi fartea sidintar stat.

Când ala, Firtansuz, venit, armata român ripacut, dum cafitan ai chemat instrucșie tut soldasi. La tine înfărtit, nu avesi fantalon tare fentru pront ara tat.

Don cafitan, daca ai fazut la tine fantalon gavrit, fartea sidintar lasat. Ti attun pumat. Rușine, bre Ali, spun minciuni; spun mai pine tipirat cum post, la tine tut razboi la gavr de șarpe stat.

Acum facesi politica, scolis giornal, nu i razboi. — Ghtazel!

Mulsomim.

Alechim Seliam,

Sifazat suldat pront luftat, trasșes suleat sencerve dumnat, un rast.

APROVIZIONAREA DOBROGEI

Un scurt răspuns d-lui Col. Ghenădescu

D-l. Colonel Ghenădescu, directorul serviciului de aprovizionare central, vorbește și declară în optimismul și buzuneala d-sale de om tihnit și cu mâncare bună acesă, nici mai mult nici mai puțin decât că *„plângerea populației din Dobrogea nu e întemeiată, întrucât la Tulcea și Constanța s'a trimis pâinea suficientă până la 15 Iunie"*. (Universul" No. 184).

Te-ai dat jos din automobil, domnule colonel, și ai privit pâinea expusă zilele trecute la vitrinile cinematografului Select Central?

Ai văzut ce mănâncă populația din Dobrogea, domnule director al aprovizionărei? Urzici, ștevie și ovăz măcinat, amar și tocăcios, domnule Colonel!

Populația Dobrogei nu huzurește; nu cere pâine prin manifestații agomotoase și tulburătoare... Concetățenii mei plâng, domnule Colonel; ei îți aduc aminte de timpuri bune și te asigură că dacă n'ar fi fost buni patrioți — ca mulți dintre noi — și dacă n'ar fi plecat în pribegia lor nenorocită, ar fi avut și ei azi pâine cu bani nemțești, ar fi vândut și ei pui, ouă și găini, așa după cum foarte multă țărănime din țară a făcut. Ei au plecat cu tot sumerul lor, cu copii, cu bătrâni și azi cetățenii de frunte ai Dobrogei cerșesc ajutorul D-lui Colonel Ghenădescu, care în deosebita d-sale solicitudine le declară categoric *„plângerea neîntemeiată"*.

Ai cunoscut, domnule Colonel satele de altă dată ale Dobrogei? Le-ai văzut înfiorirea, le-ai admirat bogăția de atunceea? Locuitorii vrednici ai Dobrogei nu erau bolnavi de pelagră și nu mâncau urzici și ștevie... Le-ai văzut acum?

Te-ai plimbat vreodată deslungul Dunărei și ai privit și ai compătimit nenorocirea de azi? Știi ce mănâncă azi țăranii Dobrogeni? Și-ii cât suferă?...

„Plângerea nu e întemeiată întrucât numai la Tulcea și Constanța s'a trimes făină suficientă până la 15 Iunie", declară sentința d-l Colonel Ghenădescu.

Răzvan

Cercul Studențesc Constănțean

Studenții Constănțeni au ținut adunarea cercului, Vineri 30 Mai. Starea de spirit aceiaș, și dorința de muncă mai puternică.

S'au ales noi membri, și apoi d. *Radu Rașculeț*, care fusese delegat să ia parte la întrunirea Cercului Brăilean, a făcut darea de seamă. Cu unanimitate s'a aprobat ca să se urmeze calea trasată de Cercul amintit și să se creeze la toamnă școale de adulți.

Dintre studenții noștri lipsind însă mulți morți pentru apărarea țărei, d. *Horia Grigorescu* a propus și s'a hotărât, ca să se bată o placă commemorativă cu numele tuturor acelor viteji. Și pentrucă zilele de insemnare ale neamului, și în special ale eroilor dobrogeni, n'au trecut încă, că i se vorbește tocmai azi de ruperea unei părți din cadrilater, s'a dat o telegramă studentului *V. Bela* la Constanța, ca să reprezinte Cercul la manifestația d'aci'o.

Apoi au trecut la partea care privește direct Cercul, și viitorul său. După discuții interesante, în care a dominat totuși voioșia, s'a hotărât ca o delegație din trei, și anume: D-soara *E. Predescu*, d. *Radu Rașculeț*, și *Horia Grigorescu* să se ducă la Cercul Brăilean, pentru a se pune în direct contact cu colegii d'acolo, și pentru a studia dacă se poate adopta, în total sau în parte, felul de alcătuire al acestui Cerc.

A.

CRÂMPEIE

M-am dumerit

Nu odată m-am întrebat cum Paul Dobrescu, căruia îi lipsesc inteligența, capacitatea și chiar contingentul alegerei, care se rărește la numărul epurilor din biserică, a putut fi cooptat pe lista candidaților naționali liberali dintr'un oraș de importanța Constanței?

„Lovitura" dela Mangalia, unde a apărut apa de bine intenționatul omul mai mare dușman de sviți al Dobrogei, Ivan Ogneanof, în dauna sătenilor români din partea locului m-a dumerit pe deplin, căci mi-am zis: apa cum pare al de proet, dar are țeșă de mare politician tatr'lnsul!

DESPĂGUBIRILE DE RĂSBOI

Hotărârea Guvernului de a da acenturi e primită cu mult scepticism. — Cine va beneficia de acenturile făgăduite. — Comisiunea Centrală și-a delimitat operațiunile pe sectoare. — Din cine se vor compune comisiunile locale? — Care sunt persoanele desemnate ca experți? — De făgăduințe toată lumea e sătulă! — O soluție în chestia furnizării lemnelor de construcție. — O importantă decizie a Consiliului Comunal de Constanța. — Celelalte comune din județ să urmeze exemplul.

Am publicat, în numărul trecut, Jurnalul Consiliului de miniștri, după care urmează a se da locuitorilor din întreaga Dobrogea — cea dintâi și cea mai cumplit pustiită din întreaga țară, pe urma actualului război — acenturi de 20% pentru refacerea gospodăriilor, asupra sumelor arătate prin declarațiile depuse, și anume: sătenilor cari au pagube până la 20.000 lei, iar orășenilor până la 50.000.

Hotărârea aceasta, care vine să răspundă nu numai unei imperioase necesități de Stat, ci și repetatelor și stăruitoarelor cereri ale locuitorilor Dobrogei, al căror răsunet s'a făcut fără de pregel sinrul nostru, încă din toamna anului trecut, — fără a deștepta mari speranțe, e primită dimpotrivă cu mult scepticism. Și dacă poporul s'a făcut atât de bănuitor, vina e tot a politicianilor noștri, cari, bogați prodesuna în făgăduințe, au fost, când a venit vorba de lapte generoase, cu sacul legat și fetecat la gură.

Numai de guvern depinde să răspândească această apăsătoare și primejdioasă atmosfera de neîncredere îndreptățită, procedând de îndată la înfăptuirea într'o dreaptă măsură a *acenturilor anunțate*.

Dela început chiar, trebue lămurită o nedumerire: după cum am mai arătat, hotărârea în chestiune prevede acenturi de 20% sătenilor cari ar avea pagube până la doua zeci mii lei și celor dintre orășeni cari nu au indicat pretenziuni mai mari de cinci zeci de mii de lei.

Or se știe, că în Dobrogea, unde proprietatea mijlocie rurală era în floare și foarte puțini plugari antreprietăriți cu câte un loc mic, după aprecierile cele mai modeste și mai conștiincioase, averea marei majorități a sătenilor — *ținând mai ales seama de prețurile pe cari dânșii le-au avut în vederea restaurării actuale* — trece cu mult de suma de 20.000 lei, fixată ca limită. Gospodăriile din Dobrogea, cu locuințele, uneltele și vitele ce posedau locuitorii, erau prea cunoscute, pentruca susținerile noastre să mai aibă nevoie de documentări speciale.

În orașe, situațiunea într'o bună parte era asemănă. Comerțul și industria dobrogeană luaseră în ultimul timp un avânt de nesemnit. Desvoltarea urlagă a Constanței, în care Românii impunseră cartiere întregi cu locuințe care de care mai drăgălașe, forma punctul culminant și dovada peremptorie a bunei stări și a avuției individuale din această provincie.

Dacă ar urma dar, ca să se dea acenturi numai sătenilor, cari au avut pagube până la 20.000 lei și orășenilor cari și-au fixat pretențiunile numai până la 50.000 lei; sau chiar dacă s'ar da în turor acenturi, însă numai până la limitele fixate mai sus, atunci s'ar comite, în primul caz, o mare nedreptate, iar în cazul al doilea, ajutorul nu ar avea nici un folos practic, față de proporțiile pagubelor, de scumpetea uneltelor și vitelor, de imposibilitatea, într'un cuvânt, a unei refaceri cât de sumare.

Și noi credem că, aceste acenturi, nu țintesc să dea „bani de cărciumă" calicimei și nevoiașilor din Dobrogea.

Fiindcă e vorba de stabilii deci locuitori și cât vor beneficia de acenturile făgăduite, nu trebue să pierdem din vedere o altă clasă de oameni, nu mai puțin interesantă, amenințată și ea de o nedreptate supărătoare.

E vorba de funcționari. *Dela ajutorul de 5% asupra pagubelor suferite, se începuse a se da zi-le din urmă locuitorilor din unele comune mai îndepărtate, funcționarii au fost categoric excluși.*

Pentru ce această excepțiune? Cu ce-și vor tăcropi gospodăriușcele acești mici proletari ai satelor, funcționarii din mobilizare ori din refugiu, cu copiii și cu miseria după gât?

Cu lefurile, pe care nu le-au primit de 4—5 luni de zile și care, în cazul cel mai bun, abia le ajung să facă față nevoilor

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

de prima ordine? Ori îi se deschide calea și pervertirea tuturor valorăților? pentru că le răsplăt și la lepădat, unii poate condamnați nimeni și pentru nimic!

E bine și drept dar, ca la împărțirea cestorialele aceștori, excepțiunea relevată de noi să dispară.

Comisiunea Centrală, anunțată de noi în numărul trecut, s'a instituit și se întrunește deocamdată la Ministerul Industriei și de Comerț, până ce se va putea instala într'un local propriu.

Organizarea acestei comisiuni va fi bazată pe o largă descentralizare, iar colaborațiunea membrilor ce o alcătuesc, e absolut onorifică.

Ni se asigură, *că scopul ce-și propune o dă o înfăptui resultate, repede și folositoare, cu minimul de cheltueli și formalități.*

Pentru a se câștiga timp și pentru a se lucra cu folos mai practic, Comisiunea a împărțit zona ce urmează a fi reconstituită în sectoare. În capul fiecărui sector a fost repartizat câte un membru al comisiunei, care se va ocupa în special de porțiunea respectivă, înaintând și la fața locului atribuțiunile comisiunei sub reserva ratificării de către aceasta și invers, servind față de ea de raportor, asupra tuturor chestiunilor care interesează diferitele localități.

Sectorarea din Dobrogea au fost determinate astfel:

Sectorul Cadrilaterului, încredințat d-lui *C. Dimitriu* fost secretar general al Ministerului de Interne și președinte al comisiunei. D-sa se va ocupa și cu conducerea lucrărilor dela centru.

Sectorul jud. Constanța, a fost încredințat d-lui *Em. Antonescu*, profesor universitar și logice, *Tiberiu Eremia*.

Sectorul Tulcea, a fost încredințat d-lui *Ion Cănănăștănu*, fost prefect.

Acestor comisiuni urmează a li se avea atele *locale*. Ăștia tot mai e toată bubă!

„Onorifice" ori ba, în jurul acestor comisiuni, va fi... afluență — E vorba, doar, de *refacere* — și cunoșc persoane, cari așteaptă înființarea acestor comisiuni ca ciocli pe la ulucile muribunzilor...

Politicianismul nostru lacom și schin nu va putea lăsa să-i scape această minunată ocasiune de exploatare. Avem de pe acum indicațiuni precise, care îndreptățesc cele mai pesimiste previ — și anume: *Se știe că, în conformitate cu decretul lege pentru evaluarea despăgubirilor, prețurile se fac după raporturile unor experți*, cari urmează a fi recomandați de prefecți. Semnalându-se celor în drept criteriul după care s'a făcut aceste recomandări și arătându-se totodată și lista acestor experți aleși „pe sprânceană", Ministerul a și cerut telegrafic în special prefecților din Dobrogea, zilele trecute, numele acestora. La notificarea făcută Centrului, de către o personă, al cărei cuvânt nu poate fi pus la îndoială, se arată *nume*, la ce se expune atât guvernul cât și particularii, lăsându-și averea și interesul a sute de milioane la discreția unor agenți electorali sau oameni fără de scrupule, și *se atrage atențiunea Ministerului răspundător, că publicul nu va răspunde unor acuzații nedreptățite.*

Asociindu-ne la totul la semnalările de mai sus făcute celor în drept, nu știm cum să atragem mai bine luarea aminte a Guvernului, la cerere privește numirile *Comisiunilor locale și a experților.*

Opera de reparație ce se întreprinde, să fie încredințată unor persoane streine de politică, perfect onorabile, gospodari dovediți cu averea lor proprie, iar recomandările de experți să fie lăsată pe seama magistraților, ca și în procesele de drept comun.

Interesându-ne la locul competinte, am fost informat că prin *„operă de reconstituire"*, Comisiunea Centrală înțelege *„regenerarea regiunei întregi și reînvierea pe totdeauna a vieții sociale și economice".*

Comisiunea urmează a se ocupa cu restaurarea și reconstituirea clădirilor, procurând o parte din valoarea lucrărilor în bani, iar cealaltă parte în materiale și lemnărie de tot felul; cu formarea din nou a micilor întreprinderi și industrii rurale sau orășenești; cu alimentațiunea populațiunii; cu refacerea prețurilor; cu profilaxia și altele — un întreg și vast program de activitate, care cu elasticitatea moravurilor noastre și cu formalismul nostru greoi, pune pe toți pe gânduri.

Și lumea, care e atâta de răsfățată, așteaptă lămuriri nefăcute.

Nu vrem încă, să anticipăm; așteptăm să luăm cunoștință de numărul și numele membrilor Comisiunilor locale, după care vom ști ce putem pretinde și ce ne rămâne de făcut.

Nu e mai puțin adevărat, că opera ce se pretinde acestor comisiuni, e dintre cele mai complicate și ca reclamă concursul tuturor numeroșilor de bloc. Trebuie în special, soluțiuni practice și la gândirea acestora e de trebuință ca să colaboreze toată lumea. Discuțiunea cea mai largă este să fie făcută în jurul problemelor ce se pun și în acest scop punem coloanele ziarului la dispoziție.

Deocamdată ținem ad tăpărțăm soluția propusă de un specialist în materie, cu privire la procurarea lemnelor de construcții, care pentru un moment nu se pot aduce din Bucovina, ca și în cazul, ci din regiunea Buzăului, unde se găsesc în abundență.

Cerere înaintea chestiunea, ne asigură corespondentul nostru, *nu este nici lipsă de material, nici de transport* și prețul cel mare al acestuia scăzut și dacă guvernul nu poate obține dela diferitele Societăți de chereste, în ale căror Consilii de administrație Statul este în felul de politicianism influențat, vrednici bucuroase de cost, să le dea unelteri noștri pur-*chete în tăiere, pe prețuri scăzute și cu obligațiunea expresă de a pune acest material la dispoziția comisiunilor de restaurare.*

Recomandăm cu toată stăruința celor în drept, această propunere, pe care o găsim judicioasă.

În legătură cu sumele ce urmează a se da în contul despăgubirilor de război, Consiliul comunal de Constanța, într'una din ședințele recente ale secțiunei sale ordinare, având în vedere ruina totală în care se găsesc locuințele, comerțul și industria din localitate, cum și o sumă de servicii comunale, a luat următoarea decizie:

„Autorizează pe d. primar să intervină pe lângă d. ministru de finanțe cu rugămintea ca, din sumele ce se cuvin comunei ca despăgubire de război în cuantă de 73 milioane lei, se acordeze suma de 10 milioane, din care 8 milioane vor servi pentru o nouă distribuțiu populației prin comisiile ce se vor institui, iar 2 milioane vor servi pentru refacerea și completarea lucrărilor comunale, din care unele producătoare de importante venituri, iar altele de utilitate publică, ca de pildă: refacerea străzilor, iluminatul public și particular, care sunt în total deteriorate, cum și procurarea mobilierului celor 15 școli comunale, furat de bulgari."

La cererea noastră, prezentată și susținută înaintea d-lui Ministru de finanțe de către d. Antonescu, *s'au și acordat cele 2 milioane.* — Jurnalul Consiliului de Miniștri se va semna zilele acestea — pentru acoperirea trebuințelor semnalate de decizia arătată, *iar celelalte 8 milioane vor fi puse de îndată la dispoziția Comisiei de restaurare și distribuite celor în drept, cu avizul primăriei.*

Pilda și succesul d-lui primar de Constanța să fie urmate și de celelalte comune din Dobrogea.

Copilul care nu plânge, rămâne nemulțumit!

Pontius

NEDUMERIRE

Serviciul Maritim Român a făcut noul tarif al prețurilor de călătorie, cu începere dela 1 Iunie, după cum urmează:

Galați-Pireu: I 500 lei; II 350; III 200.

Galați-Neapoli: I 800 lei; II 600; III 300.

Galați-Marsilia: I 1000 lei; II 650; III 400.

Apoi:

Constanța-Pireu: I 500 lei; II 350; III 200.

Constanța-Neapoli: I 800 lei; II 600; III 300.

Constanța Marsilia: I 1000 lei; II 650; III 400.

(*„Argus" No. 1869*)

Ar putea să ne explice onorata direcțiune de ce prețurile călătorii dela Galați la Pireu, Neapole și marsilia sunt aceleași ca dela Constanța la aceleași orașe?

E lot una dacă te sui pe vapor la Galați sau Constanța? Nu e mai scurt drumul Constanța-Pireu decât Galați-Pireu? Și dacă da, de ce aceleași prețuri?

Un răspuns ne va dumeri.

DOCUMENTE

Dintr'un interview, acordat zilele acestea ziarului *„Izbânda"* de către d. dr. Ciugureanu, ministrul Basarabiei, extragem următorul pasagiu cu privire la

PARTIDELE DIN VECHIUL REGAT

„Până atunci, grupările de astăzi din vechiul regat, fiind expresia unor colegii restrânse și numai a unei mici părți din teritoriul României Mari, nu pot fi socotite ca organisme politice reale și definitive. Este ca putință ca votul universal să le întărească și mai mult. Se poate întâmpla. Însă, și altfel. În orice caz, apa cum sunt ele acum, până la proba votului universal, ele sunt expresii ale trecutului. Iar democrația basarabeană nu este o expresie a trecutului, ci socotește că este un factor de viitor. Pentru toate aceste motive, noi socotim și o spunem răspicat, că vechile partide nu au ce căuta în Basarabia și că încercarea prematură ce o fac de a introduce și acolo sistemele de aici este criminală și absurdă; absurdă, pentru că ele nu și vor atinge scopul ce urmărește; criminală, pentru că fără a-și atinge acest scop, vor face cel mai mare rău cauzei naționale".

Spicuitor

ACADEMIA ROMÂNĂ

Ședința solemnă de protestare

Academia Română, societatea în care s'au adunat toate semințiile neamului, a ținut să arate Sâmbătă seara, 31 Mai, printr'o ședință solemnă, dreptatea noastră asupra tuturor ținuturilor românești. La ședință au luat parte oficeri francezi și d-nul Wopicka, ministrul Statelor-Unite. Lume a fost multă și frumoasă.

S'a dat cuvântul d-lui *N. Iorga*, care a ținut un studiu asupra drepturilor noastre în Banat, apoi d-nu pe franțuzește a explicat cele expuse, adăugând în ce privește Dobrogea:

„În Dobrogea populația a fost Dacă, și mai apoi Romană, peste care a venit puhoiul bulgar. Acesta în trecere, a lăsat prădăturile și colo. Insoliți dintre ei. Mai târziu au mai tăbărât pe aceste locuri coloniști tătari și turci. Dar bulgarii pretind că voiul dela Niculițel este o întărire bulgărească. S'a dovedit însă că este un „valum" romanum".

D-nul *P. Pont*, președintele Academiei, a ținut apoi mulțumea în românește și franțuzește.

Ședința s'a ridicat în aplausele numeroșilor ascultători.

Aldea

Note din Război

LUPTELE DIN DOBROGEA

de

Locot. de rezervă STEGARESCU AL.

VI

Ocuparea tranșeelor de la Arabagi. Luptele de tranșee.

De carece plouase toată ziua, noaptea soseșe repede, o noapte neagră! Pe la ora 9 pornim, luând toate măsurile de „siguranță în marș". S'au trimes patrule înaintea pe flancuri, etc.

După vre-o 2-3 ore de marș, ajungem deasupra Mulciovei. Acolo dăm peste tranșeele ocupate ale Batalionului I din regimentul nostru, încă din ziua precedentă. Aici, n'a oprit Colonelul; iar Maiorului, Comandantul Batalionului 3, l-a dat ordin să-și ganceasă sectorul și să se instaleze, păstrându-se cât mai desăvârșită liniște și să nu se vadă țigară aprinsă, care în întunecimea nopții s'ar fi observat de la distanță.

Trebuia să fim prudenți, căci inamicul era la apropiere. Prin întuneric, am ridicat, am scoborât, am sărit de 10 ori peste tranșee, am revenit iar pe unde trecusem de 2-3 ori mai înainte și sectorul tot nu se găsea. La un moment dat în liniștea nopții, auzim glasul Maiorului strigându-se: *„Nu sunt vinovat eu, că nu găsim sectorul; n'am fost bine lămurit"*

Am alergat ofițerii la Maior: — „Ce este de făcut?" — „Să așteptăm până la ziuă." S'a dat ordin să dormim pe loc, unde ne găseam, liniștea cea mai desăvârșită să se păstreze și s'a repetat ordinul ca să nu se aprindă țigară aprinsă.

De frig nu puteam dormi și umblam deculo, încoace, ca să mă desmorțesc. Deodată zăresc un punct luminos la vre-o 20—30 pași de mine în locul ocupat de trupă. Mă duc înspre acel punct și dau peste soldatul Schwartz furând. L'am dojenit aspru, amenințându-l. Peste un ceas tot, același punct luminos: tot soldatul Schwartz, fuma. Până a doua zi am rămas lângă acest soldat care îmi inspira neîncredere și care mai târziu, la Muratan, a dezertat la inamic.

Dimineața, pe lumină, am găsit repede tranșeele ce ne erau destinate. Ocupam cu plotonul meu o linie de tranșee într'un vârf de deal. Tranșeele nu erau suficient adâncite și nici șanțuri de comunicație cu valea n'aveam. După vre-o 2 zile de la „instalare" ne-am apucat și, în mai multe nopți la rând, am construit șanțuri noi, iar pe cele vechi le-am adâncit.

În fața noastră aveam o vale adâncă în care erau risipite casele satului Arabagi, părăsit de locuitori. Valea era mărginită la mizăș-zi cu dealuri, pe ale căror vârfuri se vedeau sprânceane de pădure. Acolo, pe zarea dealurilor și prin pădure erau dușmanii, pe cari îi vedeam din când în când. Îți construiau tranșee. Ne simțeam bine în gropile noastre și aveam credința că de aici nu ne vor scoate nici odată, ci din contra, ardeam de dorința de a pune noi pe goană pe dușmani.

Va urma.

CONSTANȚA

D-r W. Goldenberg

SPECIALIZAT LA BERLIN

Boli de femei, Gonite-urinare, Sifilis, Mamaș

Injecții intravenare cu cianuri de mercur și Neosalvarsan

Str. Remus Opreanu

(Casele avocatul Bendor)

D-şoara Lenny N. Davidescu-Petcu

Vechea și cunoscuta casă de Mode (Pălării de Damă), s'a restabilit din nou în Constanța, — strada Carol No. 17, — aducând un frumos transport de pălării „Modele de Paris". Parfumerie franceză, pudre, farduri, prafuri și paste de dinți, puturi, etc.

Mănuși, Ciorapi, Bluze, Corsete, Galoane în perle și dantele pentru garnituri de rochii.

Perdele de Pluș și de rețea.

Primește reparațiuni de pălării.

Specialitate în pălării și Voilete de doliu.

Crepe de doliu. Voilete fine și moderne.

S. P. Mavrojanni

Aduce la cunoștința onoratei clientelei că depozitul din strada Marcu Aurelie, No. 12 este bine asortat cu vinuri de Odobești, țuică, dulce, coniac, rom, etc. care le oferă cu prețuri convenabile numai engros.

Asemenea posedă soluție pentru stropitul viilor.

Balle Nicolae Vidrighin

Techirghiol

Pe ziua de 15—20 Mai st. v. se redeschide vechiul și cunoscutul stabiliment de băi de noroi cu tot confortul necesar. Camere de închiriat. Restaurant modern.

Din cauza lipsei cunoscute, vizitatorii sunt rugați să și aducă lenjeria patului.

CAROL BEINER

Casă de schimb

Constanța Str. Carol 46

Anunciu

La firma Spiro I. Mazri, Constanța, au sosit: Vinuri și Coniacuri, manufactură, pânze pentru lenjerie, cămăși, pensapte, stofe, preșuri și diferite articole de colonial cu prețuri convenabile.

CE E CU NOUILE DEPOSEDĂRI

O legătură și serioasă îngrijorare domnea printre proprietarii rurali din Dobrogea. Un ordin către perceptorii fiscali, motivat de un demers al Ministerului de domenii, cerea înaintarea de tablouri ale țăranilor rămași lasați de 1917 cu două rate de răscumpărare în neplată. Acei cari cunoșceau flagelul „deposedărilor" din Dobrogea aveau dar de ce să fie îngrijorați; un potop de urmări pornite la redacție, ne-a făcut să ne îndreptăm la Ministerul respectiv și să cerem cuvenitele relațiuni. A lui director al propriietății statului din Dobrogea.

D. Zamfirol n'a avut nevoie de multe desluș din partea noastră. D-sa cunoște foarte bine împrejurările în care neproprietății sătenii din Dobrogea, cari abia răsuflarea să vadă un lucrept de cotenoidare a proprietății lor au pătut rămânea două rate neachitate înaintea mobilizării, din cauza cotinuelor concentrări, a vânzărilor forțate sau neregulate, a rechizițiilor neachitate și a seetei pe alocurea.

D-sa ne-a asigurat că *nici o deposedare nu va avea loc pentru neplățile de felul acestu și că a dat ordin să se deschidă debitele.*

În numele Dobrogenilor, îi mulțumim.

INFORMAȚIUNI

Ministerul de lucrări publice, semnat de scriere d-lui Gerea, publicată în numărul nostru precedent, cu privire la nesiguranțile la care au fost supuși refugiații dobrogeni în stația Chitila, a ordonat o severă cercetare.

Numele d-lui Lt. colonel, care a primit în ziua de 10 Mai defilarea trupelor la Medgidia e Ioaniu, nu Ivanciu, cum din eroare s'a imprimat.

Facem cuvenita rectificare.

Se știe că administrația de ocupațiune, din cauza deselor defecțiuni ale conductei de apă dela Cernavoda, dăduse scurgere apei pe o porțiune de peste 5 km. pe conducta de petrol. Aceasta din urmă fiind reclamată acum de serviciul respectiv, la cererea d-lui primar al orașului Constanța, Direcțiunea conductei de petrol l-a împrumutat tuburile necesare și admis cu d. ing. Niculescu, care a condus instalarea întregului pipe-line dela Câmpina la Constanța, să supraveghieze refacerea conductei de apă pe un alt teren sănătos, repardnd astfel o veche greșeală, care a costat pe comună atâtea sume inutil întrebuințate, scutind pe cetățeni de întreruptă lipsă de apă.

Ni se semnalează o mare nedreptate: Familiilor demobilizaților cari ar avea 5 hect. sau mai mult de pământ, li se refuză plata ajutorului „Luptătorilor", după ce s'au achitat la o mare parte din aceștia.

De ce această excepțiune tăcută?

Câtă avere și putință de întreținere reprezintă astăzi cele 5 hectare de bălarii?

În ziua de 29 Mai a avut loc o întrunire a Constănțenilor pentru realizarea integrală a revendicărilor noastre naționale, așa cum ar fi fost hotărâte prin tratatul din 1916. Au luat cuvântul d-nii I. Roman, Pr. Gh. Rădulescu, Covată, Căpitan Ștefea, M. Oprenau, Pr. I. Grigorescu și Const. Filip și mulțumiri al Musulmanilor din Cadrilater.

După întrunire s'a format un impunător cortegiu, care a manifestat la comandamentul francez, la sediul misiunei americane și consulatul grec.

Ziarul «Le Temps» găsește și el că armata de ocupațiune italiană pătrunșe pe bulgari.

La cererea d-lui Andronescu, primarul Constanței, Ministerul Comerțului și Industriei l-a dat autorizație de a cumpăra și transporta în localitate 400 vagoane de cherestea din Bucovina sau din orice altă parte a țării, iar Ministerul de Domenii prin Casa Pădurilor, a însărcinat pe inspectorul regional silvice din Constanța, să stabilească cantitățile de lemne ce ar trebui pentru restaurarea construcțiilor din oraș și să le furnizeze gratuit din pădurile statului.

Împărțiți, sată primăvară, în toate colțurile țării, majoritatea Dobrogenilor au depus declarațiile de pagubele suferite, conform prevederilor legii, la Ministerul de Finanțe, sau la diferite Administrații financiare din țară. Cum nici până astăzi aceste declarații n'au fost trimise tribunalelor respective din Dobrogea și cum fără ele, locuitorii nu pot obține scânteile ce s'au acordat, Ministerul de Finanțe este rugat să dispună trimiterea de îndată a acestor acte la destinație, pentru ca toți cei în drept să se poată folosi de ajutorul acordat.

În urma unui referat al d-lui Const. Hoșiță, secretar general al Ministerului de lucrări publice și devotat amic al Dobrogenilor, Consiliul de Miniștri a prelungit până la 1 August a. c. transportul gratuit pe C. F. R., N. F. R. și S. M. R. al locuitorilor cari încă nu s'au putut repartria, din motivele expuse de noi în numărul precedent.

În legătură cu ajutorul dat de Stat, Societății de exploatare a sărăturilor chimetrice și balneare Govora Călimănești, primim o interesantă întâmpinare dela un proprietar din Techirghiol, căreia o vom face loc în numărul viitor.

O delegație compusă din *Tudor Stratan, Mihalache Gheorghiu, Mihai Dascu și Stoica Gheorghe*, s'a prezintat săptămâna trecută d-lui Ministru de finanțe și i-a expus păsurile locuitorilor din comuna Mihaiești. D. Ministru le-a făgăduit să le satisfacă în totul dreptele cereri.

Aflăm cu plăcere că, în urma unor cercetări minuțioase, descoperindu-se întreagă nevinovăția d-lui Gh. Constantinescu, care, în urma unor rapoarte de rea credință, fusese suspendat din postul de comisar al Sulinei, d-sa a fost reîntregit în post și numit ca șef al poliției la Babadag. E o satisfacțiune meritată ce se dă acestui vechi și conștiincios slujbaș dobrogean, căzut victimă unor uneltiri, asupra cărora vom reveni.

D. Colonel Stelian Ionescu a fost numit prefect al jud. Dorostor, în locul d-lui General Costriș, demisionat.

Corespondentul din Paris al ziarului „Dacia" de regulă bine informat, constată că, *„dragostea pentru jugo-slavi a fostă mare și se explică în'o măsură oare-care, prin sacrificiile făcute de Sârbi și prin epopea lor câștigată în timpul celor trei războaie: dar simpatia aceasta nemascată pentru bulgari, nu și mai are nici-o explicație.* **Se pare că toți misionarii, civili și militari, trimiși în Bulgaria, se întorc bulgarofili și că rapoartele lor sunt pline de elogii la adresa acestui popor.** *Cum se produce acest fenomen, nu putem ști.*

În numărul viitor începem a publica chipurile și scurte biografii ale eroilor dobrogeni, căzuți în slujba datoriei față de patrie, în ultimul război.

Rugăm în consecință pe toți amicii și cititorii „Dobrogei Junе" a ne pune la dispoziție fotografii și date asupra vitejilor noștri, pentruca, într'o zi, completându-le să putem reprezinta într'un album cât mai mare, întreaga contribuție de sânge a Dobrogei la făurirea României Mari.

Biroul de comision al d-lor Abramovici & Birabaum, din str. Carol No. 46, Constanța, se însărcinează cu orice încasări pentru ziarul nostru.

Pentru orice informațiuni privitoare la ziarul nostru a se adresa d-lui S. N. Sarry, la Biroul Român de Comerț, Piața Basarab, Constanța.

Suntem fericiți a anunța că Americanii au început pe ai noștri să renoaie la dublarea podului și liniei Fetești-Cernavoda, și s'au îndeletnicit cu în peste lunii să restabilească vechia comunicație simplă.

D. Duca, ministrul domeniilor, și mare proprietar în județul Constanța, atunci când a vorbit, acum vre-o 15 zile la Clubul liberal din Capitală, de isprăvile jandarmeriei noastre rurale, s'a gândit — avem motive serioase a o crede — și la jandarmii din Hasdeuluc, cari, pretextând că aș *scrie la lege*, aplică în public câte 25 de trăgători locuitorilor, cari nu vor să-i asculte.

Primim plângeri numeroase împotriva comisarului Comsa din Constanța, un mic „fac-totum" al administrației locale, care se etijează în mare satrap.

D. Dr. Virgil Apostoleanu, vechiul și cunoscutul specialist în gnito-urinare s'a stabilit din nou la Constanța și și-a relua consultațiunile în str. Gh. Cantacuzino.

Bombonerie Palatului

Roman Căpățână și Const. Grigorescu

Calea Victoriei, în fața Palatului Regal

Casă de încredere

Bombonerie, Fructe confiete, Cioculateriș de primă calitate

Laboratorul în Str. Mosei Mihai, No. 8

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța